

Počet zmínek: 1

Online: 1

Seskupeno dle: Typu média

Seřazeno dle: Datum vydání - od nejnovějších

Online 1

Tanec a vyjadřování se pohybem je pro mne největší svoboda, říká jubilant Igor Vejsada

[přejít na web](#), [zobrazit sken](#)

Online, Datum publikace: 02.07.2026 9:00, Datum importu: 02.07.2026 9:30, Zdroj: operaplus.cz, Autor: Lucie Kocourková, Periodicita: Denně, Provozovatel: Opera Plus z.s., Země: CZ, AVE: 1 500 Kč, GRP: 0,06, OTS: 5 617, Měsíční návštěvnost: 81 237, Celková návštěvnost: 61 670, RU/den: 5 617, RU/měsíc: 74 572

Tanečník, choreograf, pedagog i baletní šéf Igor Vejsada má za sebou ve všech směrech nesmírně pestrou kariéru. Projít ji celou, k čemuž by mohlo svádět jeho dnešní jubileum (narodil se 2. července 1956), by vydalo na několik rozhovorů. Dotkli jsme se tedy námátkou několika témat a životních zkušeností jako střípků větší mozaiky. Bezedné bohatství tanečního umění představuje pro Igora Vejsadu zdroj svobody i závazek. Lásku k umění, apel pouštět se do hledání spirituality v tanci, empatie a schopnosti nacházet v něm sebe sama se snaží probouzet i ve svých studentech. Nejen o tom jsme si povídali, a tak se začtete i vy:

I když by příležitost sváděla k tomu začít chronologickou bilanci od dětství do dnešních dnů, chci začít od současnosti. Před nějakou dobou ses odstěhoval do Egypta do Hurghady – co tě k tomu vedlo? A proč právě tam, měl jsi tam nějaké známé a kontakty, nebo šlo o spontánní rozhodnutí?

Do Egypta jsem se odstěhoval z několika důvodů... Prvním byla moje nepříliš pozitivní situace v Pražském komorním baletu, kde jsem byl baletním mistrem a asistentem choreografa, a také situace v Tanečním centru Praha, kde jsem dostal z nedostatku financí výpověď... Druhou motivací odchodu byla moje kolegyně, která působí a žije v Egyptě více jak 8 let a dala mi nabídku učit studenty v baletní škole Dance Contemporary Academy Rebel, a tak jsem se nakonec po mnoha měsících rozhodl, že se přestěhuji do Egypta a zkusím to. Udělal jsem dobře, jsem nesmírně spokojený, zbavený stresů a společnosti, která sice kulturní základy má, ale současné dotace na taneční a baletní umění nestačí... Jsem tam šťastný.

Jak je na tom Egypt s baletním uměním? Stále se věnuješ pedagogické práci, můžeš tedy přiblížit, kdo jsou tvoji žáci nebo studenti a v jaké úrovni výuky, třeba kdyby se to porovnálo s našimi konzervatoři, se pohybují?

V Egyptě, konkrétně v Káhiře a Alexandrii, existují státní Higher Institute of Ballet (Káhira / Gíza). Jedná se o nejprestižnější státní vysokou baletní školu v Egyptě. Je součástí Academy of Arts a připravuje profesionální tanečníky, pedagogy i choreografy. Absolventi často nastupují do Cairo Opera Ballet Company. Institut byl založen v roce 1962 a je hlavním centrem klasického baletu v zemi. V naší škole máme převážně studenty cizinců, ale také egyptské děti. Studenti jsou zhruba na úrovni prvního ročníku konzervatoře nebo někteří baletní přípravky (děti do 8 let věku).

V posledních letech jsi jezdil učit také do Japonska.

Japonští studenti jsou velmi pozorní a psychicky připravení na tak těžký obor, jakým je balet, tanec, výsledky se u nich dostavují velmi rychle v poměrně krátkém čase. Je radost s nimi spolupracovat. Jezdím za nimi do Tokia skoro každý rok, je to úžasná zkušenost a moc příjemní lidé.

Když budeme kráčet do minulosti, narazíme nejprve na Pražský komorní balet. Jaké máš na něj nejhezčí vzpomínky? Asi k nim bude patřit Chvilka POEzie.

Opravdu jednou z nejkrásnějších vzpomínek je pro mě představení Pocta Pavlu Šmokovi, které se uskutečnilo v Divadle na Vinohradech za přítomnosti významných osobností české kultury a tanečního světa včetně Mistra Jiřího Kyliána, od kterého jsem tehdy po této premiéře obdržel pochvalu – cituji: „Ty jsi Igore krásne ten soubor posunul, děkuji ti.“ Těchto slov si nesmírně vážím dodnes...

Dalším zážitkem byla skutečně role E. A. Poea v choreografii Chvilka POEsie Marka Svobodníka, který mě přesvědčil, že můžu bez obav tuto roli přijmout a že oba budeme spolupracovat tak, abych se v ní našel a abych mohl vyjádřit

tancem, pohybem obsah celého kusu... Začal jsem hodně studovat faktografii a život tohoto umělce a skvělého básníka a našel jsem mnoho společného s mojí osobností a charakterem. Asi po čtrnácti dnech jsem tedy Markovi svou účast odsouhlasil. Také se toto představení stalo symbolicky mým posledním v roli interpreta v PKB.

Proč ses vlastně uvolil znovu jít na jeviště? Neodcházel jsi z něj náhodou předtím už nejméně jednou nebo dvakrát? ?? Věřil jsem Markovi, že má správný čich na výběr charakteru na jednotlivé role a také jsem ho znal jako člověka a výborného tanečníka z dob, kdy jsem byl více jak 17 let šéfem baletu **Národního divadla moravskoslezského v Ostravě** a on byl sólistou v souboru. Udělal jsem moc dobře, že jsem mu dal důvěru a on mě, jelikož jsem se v této roli cítil jako doma, měl jsem možnost mluvit nejen o Poeovi, ale i o sobě a toto propojení mi dalo velmi emocionální podklad pro vyjádření těch nejniternějších pocitů...

Je pravdou, že jsem odcházel z jeviště i v **Ostravě**, kde jsem ve své choreografii Labutího jezera tančil jednu z hlavních rolí... ale musím se smát, protože v mém případě by bylo lepší se řídit podle rčení „Nikdy neříkej nikdy“. Posledním mým vystoupením v mé zemi bylo představení !GG! v choreografii mé dcery Terezy a jejího manžela Lukáše Lepolda v rámci projektu jejich souboru Orbita. Obsahem inscenace byl můj život od dětství až do současnosti, se všemi intimními / soukromými procesy, které se odehrály v mém životě.

Co všechno ses souboru snažil předat profesně jako pedagog a baletní mistr? Možná nejen PKB, ale obecně. Vždy jsem se snažil předat své dosavadní zkušenosti s vysvětlením, že v tanci, baletu nejde vždy o brilantní techniku, to je samozřejmost, ale o vyjádření vašeho Já, vašeho emocionálního procesu, citu a lásky k tomuto oboru. Předat své přesvědčení, že tanec obecně je jedno z nejduchovnějších umění vůbec. Je třeba vědět, proč toto umění děláme a že bez lásky všechno ztrácí smysl. Hodně mých studentů a členů souborů na to slyšelo a pochopili, že bez empatie se umění nedá dělat, že je zde mnoho věcí, které se týkají uznávání základních lidských hodnot, dávka osobní spirituality a citu... Základem je láska, empatie a schopnost najít sama sebe v té nehlubší podstatě. Je to proces...

Jsi velice silně zakotvený v akademické technice a vždycky jsi dbal u všech tanečníků na zvyšování její úrovně. Ale přitom jsi tíhl k moderním technikám, trochu k tanečnímu divadlu a myslím, že úplně nezavrhuješ ani postmodernu a její civilní revoluci. Jaký žánr si teď vychutnáš nejvíce jako divák? A jaký jsi nejraději tančil?

Jsem přesvědčen, že je nutné projít akademickým procesem. Pokud ovládáte klasickou techniku a nabydte dokonalou znalost vašeho těla a duše, můžete stavět další „dům“ který bude mít pevné základy, ale zároveň to bude stavba s ultra moderní architekturou a současným designem. Miloval jsem tančit všechny klasické balety, je to naše baletní literatura. I když mnozí odborníci tvrdí, že typ těchto inscenací je zastaralý, není to samozřejmě pravda. Jednou známý filosof K. G. Jung řekl: „Když chcete být moderním člověkem, musíte znát a cítit historii a tradici.“ A to je velká pravda.

Miluji každý styl, pokud se tančí se srdcem, entuziasmem a láskou. Moderní techniky a choreografie mi daly větší možnosti sebevyjádření, promluvit o sobě a propojit úžasnou kreativitu choreografa se sebou jako interpretem... Nyní velmi obdivuji a snažím se naučit egyptské mužské tance, které se liší podle regionu a tradic, jejich rytmus hudby je vzrušující... V minulosti jsem miloval tančit v choreografiích jak Daniela Wiesnera, tak Jiřího Kyliána nebo Ivana Markó, Matse Eka či Philippa Talarda nebo izraelského choreografa Ramiho Be'era, který je dnes ředitelem Kibbutz Contemporary Dance Company. Vždy jsem v jejich choreografiích prožíval štěstí, lásku, smutek a mnoho dalších emocí, a to je a bylo pro mne podstatné, že jsem měl možnost darovat divákovi kus svého opravdového Já.

Na opačném pólu než akademická technika stojí například kontaktní improvizace a okamžitá kompozice. Dostal ses někdy i k těmto tanečním oblastem?

Ano, kontaktní improvizaci miluji. Hluběji jsem se k ní dostal při svém prvním hostování v Japonsku, kde jsem měl možnost se v místním souboru v Marugame učit a nahlédnout do podstaty tance butó, který vychází částečně z tradičního japonského divadla Nô a také Kabuki... Uchvátila mne míra totální koncentrace, která přechází až do meditativních procesů, s tím že pracujete s vlastním vnitřním Já. V souvislosti s butó a kontaktní improvizací si vzpomínám ještě na jedno období. V posledních letech mého šéfování v **Ostravě** jsem založil amatérský taneční soubor, později doplněný hudebníky, které jsem objevil muzicírovat na ulici, jmenoval se Houby Balet, a právě s nimi jsem pracoval na základě principů tance butó. Trošku jsem ho přetavil svého „aranžmá“, ale základ byl v butó a v kontaktní improvizaci, v hledání vnitřní koncentrace a vyjadřování sama sebe, v práci s určitými návody, kdy člověk tanečníky naviguje a posouvá dál. Všichni vždycky byli po workshopu nadšení, jak se jim vyčistily hlavy. Což je samozřejmé, protože při téhle práci zaměstnáváš mozek úplně něčím jiným, než čím se člověk zabývá, když sedí 12 hodin u počítače nebo kmitá jako učitelka ve školce. Byla to hezká doba, měli jsme i představení na festivalech, vystoupili jsme i na Colours of **Ostrava**. Měl jsem a dodnes mám se všemi velmi dobrý přátelský vztah, píšeme si, někdy se i vidíme, když přijedou do Prahy, je to moc fajn. Nesmírně mě to s nimi bavilo, protože nebyli políbení žádným tréninkem a bylo možné začít stavět od nuly, pomalu otevírat ty 13. komnaty.

Dlouho jsi byl právě aktivní choreograf, ale v posledních letech ne, cítíš ještě pořád tvůrčí puzeň a inspiraci?

Ano a puzení mám. Teď bych rád nahlédl blíže do arabských, konkrétně tedy egyptských tanců. Budu k tomu mít v budoucnu v Egyptě přístup. Představují směs tradic koptických ortodoxních křesťanů a islámských tradic, to vše se donace propisuje.

Mění se během života motivace, proč umělec tvoří?

Ano, motivace se mění podle toho, čím a kým je umělec inspirován. Může být také mnohdy velmi potlačena, pokud např. z politických, ekonomických a jiných důvodů nemůžete uplatnit vlastní kreativitu a umělecký proces. Příkladů jak v historii, tak i současnosti je mnoho...

Napadlo mě také, jestli jsi neměl tvůrčí ambice i v éře PKB, to se možná nabízelo samo?

Nebyla k tomu vhodná příležitost možná ani vůle vedení, a tak jsem se během svého ročního šéfování také snažil přivést do souboru zvůčnější jména choreografů a i lepších, než jsem byl já...

Relativně krátké, ale myslím, že jedno z nejdůležitějších v tvém životě, bylo působení v Kibbutz Contemporary Dance Company. Je už anekdotickou historkou, jak ses se po vystoupení tohoto souboru na festivalu Tanec Praha v Brně v roce 1992 zúčastnil jejich tréninku a tam jsi dostal hned nabídku angažmá. Co sis z Izraele odnesl do života? Možná by bylo dobré i připomenout, jak vlastně soubor fungoval a jaký tam byl styl života a práce.

Kibbutz Contemporary Dance Company byl pro mě přelomovou událostí a období mého nejlepšího angažmá v zahraničí. Byla to úžasná práce. Velmi tvrdá (10 hodin denně i více), prodchnutá obrovskou láskou, přátelstvím, solidaritou a tolerancí napříč několika **národnostmi** členů souborů či jednotlivých pedagogů. Tančili jsme všichni jedním srdcem a dechem. Neskutečně přívětivé a lidské vedení.

Umělecká práce mi přinesla dobudování mé osobnosti nejen v umění, ale i v životě. Mnohokrát jsme pracovali, trénovali a tvořili v mobilizační atmosféře a v nebezpečném prostředí, ale to nás všechny posilovalo, víra a láska k umění... Mnohé smutné se přetavilo do tance do umění. To vše mě posílilo na celý život, vzájemná pomoc i ze stran cizinců, jako jsem byl já. Potkal jsem se tam s mnoha významnými umělci, například se skvělou tanečnicí a asistentkou Jiřího Kyliána v NDT a pedagožkou Jeanne Solan, měl jsem tu čest s ní tančit jako její partner v Potopené katedrále v choreografii Jiřího Kyliána a z našeho vztahu se stalo přátelství až dodnes. Mám spoustu dalších úžasných zážitků, které by se vešly do extra článku. KCDC, jeho zakladatelce Yehudit Arnon, Be'erovi, Jeanne Solan a dalším vděčím za mnohé. Donedávna jsem tam byl zván každý rok jako pedagog, bohužel loni i letos to kvůli konfliktům nebylo možné...

Kromě mnoha dalších aktivit jsi také zakladatelem inkluzivní taneční skupiny Bílá holubice. Působila v něm i tvoje dcera Tereza, která se znevýhodněnými performery pracuje i v Brně v souboru Orbita, spolupracovala také s integrovanou taneční skupinou Protý boty. Jak jsi tehdy přišel na myšlenku takového souboru – možná jste byli úplně první?

Za mého působení v baletním souboru v **Ostravě** jsem se zkontaktoval s tehdejší manželkou mého ředitele pana Ilji Racka, paní Věrou Rackovou, a ta mě přivedla na myšlenku začít spolupracovat s dětmi s handicapem na vozíčku. Kdysi dávno jsem hostoval v americkém Baltimoru a byl jsem pozván na obrovskou show právě s vozíčkáři. Byl jsem absolutně uchvácený tím, co jsem viděl na jevišti za skvělé výkony, a tak jsem myšlenku paní Rackové podpořil a začali jsme budovat soubor Bílá holubice pod mottem Nemůžeš chodit? Můžeš tančit! Mojí první taneční partnerkou a členkou souboru se stala skvělá Katka Kapicová. Po určité době se soubor početně zvětšoval a se svojí dcerou Terezou jsem začal tvořit choreografie a s dětmi, rodiči a asistenty vystupovat a pořádat i zájezdy. Byl jsem první v republice, kdo takový soubor založil. Každoročně jsme vystupovali jako hosté v závěrečném večeru Mezinárodních dnů handicapu **Ostrava**. Tato symposia a konference probíhají dodnes.

Pak, protože jsem byl v divadle vyčerpán, jsem po několika letech předal žezlo a vedení Tereze, která se s velkým entusiasmem pustila do vytváření workshopů a choreografií a já za nimi chodíval ve volném čase, i s nimi někdy tančil. Tito lidé a děti mě obohatili nejen svojí úžasně pozitivní energií, ale velkou láskou a přátelstvím, máme dodnes společný, byť virtuální kontakt. Bílá holubice existuje stále a věřím, že i nadále bude obohacovat nás zdravé. Všichni jsou velmi silné osobnosti a všem včetně vedení i mé dcery Terezy, paní Rackové a paní Martákové a ostatním děkuji za tu péči a dětem a všem členům za jejich úžasnou pozitivní energii a lásku.

Tvá dcera Tereza k tanci dospěla, i když jste ji nedali na konzervatoř. Nakonec si stejně vzala tanečnicku, Lukáše Lepolda a dnes mají nezávislý soubor Orbita, který ovšem jde cestou neinstitutcionální a nebaletní. Jsi hrdý otec?

Moje dcera sice nestudovala konzervatoř, ale její talent je velký, stejně tak vůle a píle. Její manžel Lukáš Lepold ji ve všem konání a budování Orbity podpořil a oba se podílejí na skvělé kreativní a inkluzivní tvorbě tanečního divadla, také vytvářejí mnohá představení s lidmi s postižením... Moc si vážím jejich společné práce a jsem na ně oba nesmírně hrdý. Proto jsem také šel do projektu !GG!

Ve zmiňované performanci !GG!, kterou pro tebe vytvořili (a kterou jsem refletovala zde, pokud si budou chtít čtenáři připomenout), jsi řekl, že jen tanec ti dal úplnou svobodu. Co pro tebe svoboda znamená?

Tanec a vyjadřování se pohybem je pro mne největší svoboda a svoboda je důvěra, láska a také disciplína a víra v dobro...

A co je pro tebe pravda – v umění a v životě?
Pravda je pro mne mé vnitřní Já a víra v sebe a své okolí.

Děkuji za tuhle introspekci a už přeji jen všechno nejlepší k narozeninám a spoustu dalších zážitků s tanečním uměním!

Igor Vejsada (* 2. 6. 1956) je český tanečník a choreograf. Po absolutoriu tanečního oddělení konzervatoře v rodném Brně studoval rok jako stážista na Baletní akademii Velkého divadla v Moskvě (1975–1976). Dvacetiletou kariéru tanečníka (během níž se úspěšně účastnil domácích a mezinárodních soutěží (Bulharsko, Rusko, USA) zahájil v **Národním divadle** v Brně, kde nastudoval řadu sólových rolí. (přečtěte si více zde...)

RECENZE | ROZHOVORY | ZPRÁVY | CHYSTÁ SE | TANEC | INZERCE | OPERNÍ PANORAMA | SOUTĚŽE | ENCYKLOPEDIE | O NÁS | VÍCE ▾

TANEC ROZHOVORY

Tanec a vyjadřování se pohybem je pro mne největší svoboda, říká jubilant Igor Vejsada

Tanečník, choreograf, pedagog i baletní šéf Igor Vejsada má za sebou ve všech směrech nesmírně pestrou kariéru. Projít ji celou, k čemuž by mohlo svádět jeho dnešní jubileum (narodil se 2. července 1956), by vydalo na několik rozhovorů. Dotkl jsme se tedy námátkou několika témat a životních zkušeností jako střípků větší mozaiky. Bezedné bohatství tanečního umění představuje pro Igora Vejsadu zdroj svobody i závazek. Lásku k umění, apel pouštět se do hledání spirituality v tanci, empatie a schopnosti nacházet v něm sebe sama se snaží probouzet i ve svých studentech. Nejen o tom jsme si povídali, a tak se začtěte i vy:

LUKIE KOCOURKOVÁ

© PUBLIKOVÁNO 02/07/2026

SDÍLEJTE:

18 MINUT ČTENÍ

Igor Vejsada (foto se svolením umělce)

I když by příležitost sváděla k tomu začít chronologickou bilanci od dětství do dnešních dnů, chci začít od současnosti. Před nějakou dobou ses odstěhoval do Egypta do Hurghady – co tě k tomu vedlo? A proč právě tam, měl jsi tam nějaké známé a kontakty, nebo šlo o spontánní rozhodnutí?

Do Egypta jsem se odstěhoval z několika důvodů... Prvním byla moje nepříliš pozitivní situace v Pražském komorním baletu, kde jsem byl baletním mistrem a asistentem choreografa, a také situace v Tanečním centru Praha, kde jsem dostal z nedostatku financí výpověď... Druhou motivací odchodu byla moje kolegyně, která působí a žije v Egyptě více jak 8 let a dala mi nabídku učit studenty v baletní škole Dance Contemporary Academy Rebel, a tak jsem se nakonec po mnoha měsících rozhodl, že se přestěhuji do Egypta a zkusím to. Udělal jsem dobře, jsem nesmírně spokojený, zbavený stresu a společnosti, která sice kulturní základy má, ale současné dotace na taneční a baletní umění nestačí... Jsem tam šťastný.

Jak je na tom Egypt s baletním uměním? Stále se věnuješ pedagogické práci, můžeš tedy přiblížit, kdo jsou tvoji žáci nebo studenti a v jaké úrovni výuky, třeba kdyby se to porovnálo s našimi konzervatořemi, se pohybují?

V Egyptě, konkrétně v Káhiře a Alexandrii, existují státní Higher Institute of Ballet (Káhira / Gíza). Jedná se o nejprestižnější státní vysokou baletní školu v Egyptě. Je součástí Academy of Arts a připravuje profesionální tanečníky,

dostal z nedostatku financí výpověď... Druhou motivací odchodu byla moje kolegyně, která působí a žije v Egyptě více jak 8 let a dala mi nabídku učit studenty v baletní škole Dance Contemporary Academy Rebel, a tak jsem se nakonec po mnoha měsících rozhodl, že se přestěhuji do Egypta a zkusím to. Udělal jsem dobře, jsem nesmírně spokojený, zbavený stresů a společnosti, která sice kulturní základy má, ale současné dotace na taneční a baletní umění nestačí... Jsem tam šťastný.

Jak je na tom Egypt s baletním uměním? Stále se věnuješ pedagogické práci, můžeš tedy přiblížit, kdo jsou tvoji žáci nebo studenti a v jaké úrovni výuky, třeba kdyby se to porovnálo s našimi konzervatoři, se pohybuješ?

V Egyptě, konkrétně v Káhiře a Alexandrii, existují státní Higher Institute of Ballet (Káhira / Gíza). Jedná se o nejprestižnější státní vysokou baletní školu v Egyptě. Je součástí Academy of Arts a připravuje profesionální tanečníky, pedagogy i choreografy. Absolventi často nastupují do Cairo Opera Ballet Company. Institut byl založen v roce 1962 a je hlavním centrem klasického baletu v zemi. V naší škole máme převážně studenty cizinců, ale také egyptské děti. Studenti jsou zhruba na úrovni prvního ročníku konzervatoře nebo někteří baletní přípravky (děti do 8 let věku).

V posledních letech jsi jezdil učit také do Japonska.

Japonští studenti jsou velmi pozorní a psychicky připravení na tak těžký obor, jakým je balet, tanec, výsledky se u nich dostávají velmi rychle v poměrně krátkém čase. Je radost s nimi spolupracovat. Jezdím za nimi do Tokia skoro každý rok, je to úžasná zkušenost a moc příjemní lidé.

Když budeme kráčet do minulosti, narazíme nejprve na Pražský komorní balet. Jaké máš na něj nejhezčí vzpomínky? Asi k nim bude patřit *Chvilka POEzie*.

Opravdu jednou z nejkrásnějších vzpomínek je pro mě představení *Pocit Pavlu Šmokovi*, které se uskutečnilo v Divadle na Vinohradech za přítomnosti významných osobností české kultury a tanečního světa včetně Mistra Jiřího Kyliána, od kterého jsem tehdy po této premiéře obdržel pochvalu – cituji: „Ty jsi Igore krásně ten soubor posunul, děkuji ti.“ Těchto slov si nesmírně vážím dodnes...

Dalším zážitkem byla skutečná role E. A. Poea v choreografii *Chvilka POEzie* Marka Svobodníka, který mě přesvědčil, že můžu bez obav tuto roli přijmout a že oba budeme spolupracovat tak, abych se v ní našel a abych mohl vyjádřit tanec, pohybem obsah celého kusu... Začal jsem hodně studovat faktografii a život tohoto umělce a skvělého básníka a našel jsem mnoho společného s mojí osobností a charakterem. Asi po čtrnácti dnech jsem tedy Markovi svou účast odsouhlasil. Také se toto představení stalo symbolicky mým posledním v roli interpreta v PKB.

Proč ses vlastně uvolil znovu jít na jeviště? Neodcházel jsi z něj náhodou předtím už nejméně jednou nebo dvakrát? 😊

Věřil jsem Markovi, že má správný čich na výběr charakteru na jednotlivé role a také jsem ho znal jako člověka a výborného tanečníka z dob, kdy jsem byl více jak 17 let šéfem baletu Národního divadla moravskoslezského v Ostravě a on byl sólistou v souboru. Udělal jsem moc dobře, že jsem mu dal důvěru a on mě, jelikož jsem se v této roli cítil jako doma, měl jsem možnost mluvit nejen o Poeovi, ale i o sobě a toto propojení mi dalo velmi emocionální podklad pro vyjádření těch nejněžnějších pocitů...

Je pravdou, že jsem odcházel z jeviště i v Ostravě, kde jsem ve své choreografii *Labutího jezera* tančil jednu z hlavních rolí... ale musím se smát, protože v mém případě by bylo lepší se řídit podle rčení „*Nikdy neříkej nikdy*“. Posledním mým vystoupením v mé zemi bylo představení *!GG!* v choreografii mé dcery Terezy a jejího manžela Lukáše Lepolda v rámci projektu jejich souboru Orbita. Obsahem inscenace byl můj život od dětství až do současnosti, se všemi intimními / soukromými procesy, které se odehrály v mém životě.

Co všechno ses souboru snažil předat profesně jako pedagog a baletní mistr? Možná nejen PKB, ale obecně.

Vždy jsem se snažil předat své dosavadní zkušenosti s vysvětlením, že v tanci, baletu nejde vždy o brilantní techniku, to je samozřejmost, ale o vyjádření vašeho Já, vašeho emocionálního procesu, citu a lásky k tomuto oboru. Předat své přesvědčení, že tanec obecně je jedno z nejdůležitějších umění vůbec. Je třeba vědět, proč toto umění děláme a že bez lásky všechno ztrácí smysl. Hodně mých studentů a členů souborů na to slyšelo a pochopili, že bez empatie se umění nedá dělat, že je zde mnoho věcí, které se týkají uznávání základních lidských hodnot, dávka osobní spirituality a citu... Základem je láska, empatie a schopnost najít sama sebe v té nejhlubší podstatě. Je to proces...

bez lásky všechno ztrácí smysl. Hodně mých studentů a členů souborů na to slyšelo a pochopili, že bez empatie se umění nedá dělat, že je zde mnoho věcí, které se týkají uznávání základních lidských hodnot, dávka osobní spirituality a citu... Základem je láska, empatie a schopnost najít sama sebe v té nehlubší podstatě. Je to proces...

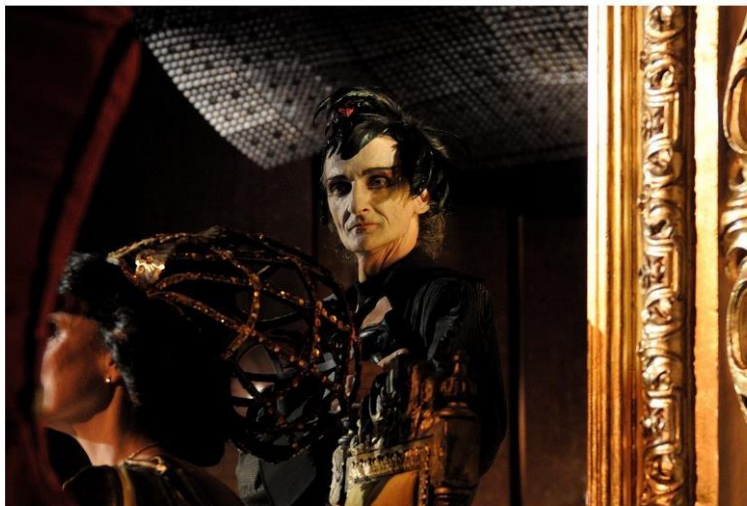
— Igor Vejsada (foto se svolením umělce)

Jsi velice silně zakotvený v akademické technice a vždycky jsi dbal u všech tanečníků na zvyšování její úrovně.

Ale přitom jsi tíhl k moderním technikám, trochu k tanečnímu divadlu a myslím, že úplně nezavrhuješ ani postmodernu a její civilní revoluci. Jaký žánr si teď vychutnáš nejvíce jako divák? A jaký jsi nejraději tančil?

Jsem přesvědčen, že je nutné projít akademickým procesem. Pokud ovládáte klasickou techniku a nabydete dokonalou znalost vašeho těla a duše, můžete stavět další „dům“ který bude mít pevné základy, ale zároveň to bude stavba s ultra moderní architekturou a současným designem. Miloval jsem tančit všechny klasické balety, je to naše baletní literatura. I když mnozí odborníci tvrdí, že typ těchto inscenací je zastaralý, není to samozřejmě pravda. Jednou známý filosof K. G. Jung řekl: „Když chcete být moderním člověkem, musíte znát a ctít historii a tradici.“ A to je velká pravda.

Miluji každý styl, pokud se tančí se srdcem, entuziasmem a láskou. Moderní techniky a choreografie mi daly větší možnosti sebevyjádření, promluvit o sobě a propojit úžasnou kreativitu choreografa se sebou jako interpretem... Nyní velmi obdivuji a snažím se naučit egyptské mužské tance, které se liší podle regionu a tradic, jejich rytmus hudby je vzrušující... V minulosti jsem miloval tančit v choreografiích jak Daniela Wiesnera, tak Jiřího Kyliána nebo Ivana Markó, Matse Eka či Philippa Talarde nebo izraelského choreografa Ramiho Be'era, který je dnes ředitelem Kibbutz Contemporary Dance Company. Vždy jsem v jejich choreografiích prožíval štěstí, lásku, smutek a mnoho dalších emocí, a to je a bylo pro mě podstatné, že jsem měl možnost darovat divákovi kus svého opravdového Já.

— Petr Iljič Čajkovskij: Labutí jezero, Národní divadlo moravskoslezské – Igor Vejsada (foto Martin Popelář)

Na opačném pólu než akademická technika stojí například kontaktní improvizace a okamžitá kompozice.

Dostal ses někdy i k těmto tanečním oblastem?

Ano, kontaktní improvizaci miluji. Hluběji jsem se k ní dostal při mém prvním hostování v Japonsku, kde jsem měl možnost se v místním souboru v Marugame učit a nahlédnout do podstaty tance butó, který vychází částečně z tradičního japonského divadla Nô a také Kabuki... Uchvátila mě míra totální koncentrace, která přechází až do meditativních procesů, s tím že pracujete s vlastním vnitřním Já. V souvislosti s butó a kontaktní improvizací si vzpomínám ještě na jedno období. V posledních letech mého šéfování v Ostravě jsem založil amatérský taneční soubor, později doplněný hudebníky, které jsem objevil muzicírovat na ulici, jmenoval se Houby Balet, a právě s nimi jsem pracoval na základě principů tance butó. Trošku jsem ho přetavil svého „aranžmá“, ale základ byl v butó a v kontaktní improvizaci, v hledání vnitřní koncentrace a vyjadřování sama sebe, v práci s určitými návody, kdy člověk tanečníky naviguje a posouvá dál. Všichni vždycky byli po workshopu nadšení, jak se jim vyčistily hlavy. Což je samozřejmě, protože při těchto pracích zaměstnáváš mozek úplně něčím jiným, než čím se člověk zabývá, když sedí 12

vzpomínám ještě na jedno období. V posledních letech mého šefování v Ostravě jsem založil amatérský taneční soubor, později doplněný hudebníky, které jsem objevil muzicírovat na ulici, jmenoval se Houby Balet, a právě s nimi jsem pracoval na základě principů tance butó. Trošku jsem ho přetavil svého „aranžmá“, ale základ byl v butó a v kontaktní improvizaci, v hledání vnitřní koncentrace a vyjadřování sama sebe, v práci s určitými návody, kdy člověk tanečnický naviguje a posouvá dál. Všichni vždycky byli po workshopu nadšení, jak se jim vyčistily hlavy. Což je samozřejmě, protože při téhle práci zaměstnávas mozek úplně něčím jiným, než čím se člověk zabývá, když sedí 12 hodin u počítače nebo kmitá jako učitelka ve školce. Byla to hezká doba, měli jsme i představení na festivalech, vystoupili jsme i na Colours of Ostrava. Měl jsem a dodnes mám se všemi velmi dobrý přátelský vztah, píšeme si, někdy se i vidíme, když přijedou do Prahy, je to moc fajn. Nesmírně mě to s nimi bavilo, protože nebyli políbení žádným tréninkem a bylo možné začít stavět od nuly, pomalu otevírat ty 13. komnaty.

Dlouho jsi byl právě aktivní choreograf, ale v posledních letech ne, cítíš ještě pořád tvůrčí puzení a inspiraci?

Ano a puzení mám. Teď bych rád nahlédl blíže do arabských, konkrétně tedy egyptských tanců. Budu k tomu mít v budoucnu v Egyptě přístup. Představuji směr tradic koptických ortodoxních křesťanů a islámských tradic, to vše se donace propisuje.

Mění se během života motivace, proč umělec tvoří?

Ano, motivace se mění podle toho, čím a kým je umělec inspirován. Může být také mnohdy velmi potlačena, pokud např. z politických, ekonomických a jiných důvodů nemůžete uplatnit vlastní kreativitu a umělecký proces. Příklady jak v historii, tak i současnosti je mnoho...

Napadlo mě také, jestli jsi neměl tvůrčí ambice i v éře PKB, to se možná nabízelo samo?

Nebyla k tomu vhodná příležitost možná ani vůle vedení, a tak jsem se během svého ročního šefování také snažil přivést do souboru zvučnější jména choreografů a i lepších, než jsem byl já...

Relativně krátké, ale myslím, že jedno z nejdůležitějších v tvém životě, bylo působení v Kibbutz Contemporary Dance Company. Je už anekdotickou historkou, jak ses se po vystoupení tohoto souboru na festivalu Tanec Praha v Brně v roce 1992 zúčastnil jejich tréninku a tam jsi dostal hned nabídku angažmá. Co sis z Izraele odnesl do života? Možná by bylo dobré i připomenout, jak vlastně soubor fungoval a jaký tam byl styl života a práce.

Kibbutz Contemporary Dance Company byl pro mě přelomovou událostí a období mého nejlepšího angažmá v zahraničí. Byla to úžasná práce. Velmi tvrdá (10 hodin denně i více), prodchnutá obrovskou láskou, přátelstvím, solidaritou a tolerancí napříč několika národnostmi členů souborů či jednotlivých pedagogů. Tančili jsme všichni jedním srdcem a dechem. Neskutečně přívětivé a lidské vedení.

Umělecká práce mi přinesla dobudování mé osobnosti nejen v umění, ale i v životě. Mnohokrát jsme pracovali, trénovali a tvořili v mobilizační atmosféře a v nebezpečném prostředí, ale to nás všechny posilovalo, víra a láska k umění... Mnohé smutné se přetavilo do tance do umění. To vše mě posílilo na celý život, vzájemná pomoc i ze stran cizinců, jako jsem byl já. Potkal jsem se tam s mnoha významnými umělci, například se skvělou tanečnicí a asistentkou Jiřího Kyliána v NDT a pedagožkou Jeanne Solan, měl jsem tu čest s ní tančit jako její partner v *Potopené katedrále* v choreografii Jiřího Kyliána a z našeho vztahu se stalo přátelství až dodnes. Mám spoustu dalších úžasných zážitků, které by se vešly do extra článku. KCDC, jeho zakladatelce Yehudit Arnon, Be'erovi, Jeanne Solan a dalším vděčím za mnohé. Donedávna jsem tam byl zván každý rok jako pedagog, bohužel loni i letos to kvůli konfliktům nebylo možné...

— Igor Vejtsada a Yehudit Arnon (zdroj Igor Vejtsada)

— Igor Vejسادa a Yehudit Arnon (zdroj Igor Vejسادa)

Kromě mnoha dalších aktivit jsi také zakladatelem inkluzivní taneční skupiny Bílá holubice. Působila v něm i tvoje dcera Tereza, která se znevýhodněnými performery pracuje i v Brně v souboru Orbita, spolupracovala také s integrovanou taneční skupinou Protý boty. Jak jsi tehdy připadl na myšlenku takového souboru – možná jste byli úplně první?

Za mého působení v baletním souboru v Ostravě jsem se zkontaktoval s tehdejší manželkou mého ředitele pana Iliji Racka, paní Věrou Rackovou, a ta mě přivedla na myšlenku začít spolupracovat s dětmi s handicapem na vozíčku. Kdysi dávno jsem hostoval v americkém Baltimoru a byl jsem pozván na obrovskou show právě s vozíčkáři. Byl jsem absolutně uchvácený tím, co jsem viděl na jevišti za skvělé výkony, a tak jsem myšlenku paní Rackové podpořil a začali jsme budovat soubor Bílá holubice pod mottem *Nemůžeš chodit? Můžeš tančit!* Moji první taneční partnerkou a členkou souboru se stala skvělá Katka Kapicová. Po určité době se soubor početně zvětšoval a se svojí dcerou Terezou jsem začal tvořit choreografie a s dětmi, rodiči a asistenty vystupovat a pořádat i zájezdy. Byl jsem první v republice, kdo takový soubor založil. Každoročně jsme vystupovali jako hosté v závěrečném večeru Mezinárodních dnů handicapu Ostrava. Tato symposia a konference probíhají dodnes.

Pak, protože jsem byl v divadle vytížený, jsem po několika letech předal žezlo a vedení Tereze, která se s velkým entusiasmem pustila do vytváření workshopů a choreografií a já za nimi chodil ve volném čase, i s nimi někdy tančil. Tito lidé a děti mě obohatili nejen svojí úžasně pozitivní energií, ale velkou láskou a přátelstvím, máme dodnes společný, byť virtuální kontakt. Bílá holubice existuje stále a věřím, že i nadále bude obohacovat nás zdravě. Všichni jsou velmi silné osobnosti a všem včetně vedení i mé dcery Terezy, paní Rackové a paní Martákové a ostatním děkuji za tu péči a dětem a všem členům za jejich úžasnou pozitivní energii a lásku.

Tvá dcera Tereza k tanci dospěla, i když jste ji nedali na konzervatoř. Nakonec si stejně vzala tanečnicka, Lukáše Lepolda a dnes mají nezávislý soubor Orbita, který ovšem jde cestou neinstitutionální a nebaletní. Jsi hrdý otec?

Moje dcera sice nestudovala konzervatoř, ale její talent je velký, stejně tak vůle a píle. Její manžel Lukáš Lepold ji ve všem konání a budování Orbity podpořil a oba se podílejí na skvělé kreativní a inkluzivní tvorbě tanečního divadla, také vytvářejí mnohá představení s lidmi s postižením... Moc si vážím jejich společné práce a jsem na ně oba nesmírně hrdý. Proto jsem také šel do projektu *!GG!*

Ve zmiňované performanci *!GG!*, kterou pro tebe vytvořili (a kterou jsem reflektovala zde, pokud si budou chtít čtenáři připomenout), jsi řekl, že jen tanec ti dal úplnou svobodu. Co pro tebe svoboda znamená?

Tanec a vyjadřování se pohybem je pro mne největší svoboda a svoboda je důvěra, láska a také disciplína a víra v dobro...

A co je pro tebe pravda – v umění a v životě?

Pravda je pro mne mé vnitřní Já a víra v sebe a své okolí.

Děkuji za tuhle introspekci a už přeji jen všechno nejlepší k narozeninám a spoustu dalších zážitků s tanečním uměním!

